

شناخت رگه های نفاق در سال های مبارزه تا بدان پایه دشوار پیچیده و عملکرد منافقین به قدری ریاکارانه و ماهرانه بود که حتی بسیاری از مردان دین و اندیشه را نیز تا مدت ها دچار شبهه و تردید کرد. شهید لاجوردی اما از نخستین کسانی بود که این ریشه ها را شناخت و به مواجهه جدی و اشکار با آن پرداخت و در این راه تا بدانجا یا بهمراه نشان داد که حتی کاهی دوستان خود را نیز به مخالفت با خود برخی انگشت.

حبيب الله عسگر اولادی با نگاهی دقیق و تحسینی عمیق نسبت به این پاره ای از دیرین، از تلاش های پیگیر و مومنانه وی برای افشار این جریان در سال های قبل و بعد از پیروزی انقلاب سخن گفتته است.

■ شهید لاجوردی و جریان نفاق در گفت و شنود
شاهد یاران با حبيب الله عسگر اولادی

در شناخت نفاق بر همه سبقت داشت...

شهید لاجوردی را ابتدا از زندان قزل حصار برای معالجه به زندان قصر بردند. چون در بهداری زندان تراکم بیماران بود و دزخیمان مصلحت نمی دیدند لاجوردی در بین آن اینه جمعیت بماند او را به زندان شماره ۳ آوردهند. در آنجامن و شهید عراقی با او صحبت کردند و پرسیدیم، «چرا شما این بچه سملمان ها که به نام مجاهدین خلق امده اند زندگی نمی کنی؟» شهید لاجوردی در شناخت روش نفاق از ساقوون است. از پیشینه و جند و چون این شناخت چه خاطراتی دارد؟ او در شناخت نفاق در زندان اولین کس بود. گرچه در خارج زندان امام راحل، آیت الله شهید مطهری و تعدادی از برجستگان این جریان را شناخته بودند؛ اما درون زندان ها امکان شناخت به آن شکل نبود. هیچ پیشی از علمای بزرگ که اینه اند با فریب هایی که به کار می رفت و حفظ ظاهره هایی که متفاوتین می کردند، آنها مطبق و طفیله، حمل به صحت می کردند. شهید لاجوردی از میان حرف های می خواست از بحث جدی طفره برود، شوخی می کرد. شهید عراقی و قی درد که او را در شوکی می کند از ما جدا شد. شهید لاجوردی به من گفت، «من خجالت می کرم و شما هم جدا شوید. خیال نمی کرم شما تو صیه کنید من با کسانی که اساساً انتقام را بخواهد ندارند، انتقام به قیامت ندارند زندگی کنم، اینها در زندان اولین و زندان قزل مطالعه قرار گذاشتند پس چند سالی نماز برخواستند تا مردم جا باز کنند». این هم از حرف هایی است که شما بنا بر گفته که چنین خبری را آورده می کوئی. «گفت، نه من آخرتم را گفته بک نفر نمی فروش، ولی حاضر هم نیستم اصرار کنم شما مثل من پاشید.» بعدها ما را تبعید کردند به زندان مشهد. ما از زندان قصر و ایشان را از زندان قزل حصار، وارد زندان مشهد که شدیم، ایشان گفتند، «از همین اول باید بدایم همراهی ماین گروهی که نفاقدان سیار پیچیده است، اسیاب این می شود که اینها نسل جوان ما را منحرف کنند. ما نباید با اینها همراه کامل باشیم. در حدی که برنامه های اسلامی را می پذیریم، در همان حد با اینها باشیم.

شعار های ایشان، رگه های نفاق را شناسائی کنند. شهید لاجوردی در شناخت روش نفاق از ساقوون است. از پیشینه و جند و چون این شناخت چه خاطراتی دارد؟ او در شناخت نفاق در زندان اولین کس بود. گرچه در خارج زندان امام راحل، آیت الله شهید مطهری و تعدادی از برجستگان این جریان را شناخته بودند؛ اما درون زندان ها امکان شناخت به آن شکل نبود. هیچ پیشی از علمای بزرگ که اینه اند با فریب هایی که به کار می رفت و حفظ ظاهره هایی که متفاوتین می کردند، آنها مطبق و طفیله، حمل به صحت می کردند. شهید لاجوردی از میان حرف های می خواست از بحث جدی طفره برود، شوخی می کرد. شهید عراقی و قی درد که او را در شوکی می کند از ما جدا شد. شهید لاجوردی به من گفت، «من خجالت می کرم و شما هم جدا شوید. خیال نمی کرم شما تو صیه کنید من با کسانی که اساساً انتقام را بخواهد ندارند، انتقام به قیامت ندارند زندگی کنم، اینها در زندان اولین و زندان قزل مطالعه قرار گذاشتند پس چند سالی نماز برخواستند تا مردم جا باز کنند». این هم از حرف هایی است که شما بنا بر گفته که چنین خبری را آورده می کوئی. «گفت، نه من آخرتم را گفته بک نفر نمی فروش، ولی حاضر هم نیستم اصرار کنم شما مثل من پاشید.» بعدها ما را تبعید کردند به زندان مشهد. ما از زندان قصر و ایشان را از زندان قزل حصار، وارد زندان مشهد که شدیم، ایشان گفتند، «از همین اول باید بدایم همراهی ماین گروهی که نفاقدان سیار پیچیده است، اسیاب این می شود که اینها نسل جوان ما را منحرف کنند. ما نباید با اینها همراه کامل باشیم. در حدی که برنامه های اسلامی را می پذیریم، در همان حد با اینها باشیم.

در یکی از دوران های بازداشت ایشان، در دوره ستمشاھی توفیقی پیدا کردیم که تمام روایات اقتصادی فروع کافی را سود مطالعه قرار دهیم. در این نعمتی که حاصل شد و با هم تلاشی را برای یافتن اقتصاد اسلامی در متن روایات ائمه مصومین و پیش از آن در بین آیات اقتصادی قرآن کریم، آغاز کردیم، حالات اول و آن چنان بود که کوئی امام مصوم (ع) هم اکنون دارند با او صحت می کنند! اضافاً در تعبد سبست به پروردگار و ولایت رسول و اهل بیت صلوات الله و سلام علیهم اجمعیم، پذیرش بی جوی و چرایی داشت و این زمینه از مجموعه برادرانی که در زندان های رژیم ستمشاھی بودیم، گویی سبقت را بوده بود. البته این حالت باهی دقت نظر و پویانی دید و فهم او از آیات و روایات وجود داشت. پیوسته سعی داشت در تمام مباحث، موضعی را تاخت کند که همه علماء و دانشمندان و اساتید در مقابله به تلاش برای پاسخ گفتن و ادار شوند؛ زیرا معتقد بود نسل جوان نایاب معرفت را تعبدی یاد نگیرد، بلکه باید به ویژه در زندان ها با بحث و جالش به معارف برسند. یکی دیگر از ویژگی های ایشان این بود که در زمینه معارف اسلامی از همان روزهای نخست به دنبال این بود که در لابه لای صحبت های دیگران و در

با توجه به آشنائی شما با شهید لاجوردی از دیرباز و نیز سپری ساختن دوره هایی از زندان در کار یکدیگر، مسلمان جنایاتی خاطرات بی شماری از ایشان دارید، لذا شمۀ ای از ویژگی های اخلاقی ایشان را بازگو نمایند. با درود به روح امام راحل و تمامی شهیدای گرانقدر انقلاب، به ویژه این شهید بزرگوار، یکی از ویژگی های مرحوم سید اسلام الله لاجوردی تلاش فراوان در یادگیری بود. هیچگاه به آنچه که داشت از نظر معرفت و معلومات قائم نبود و در هر شرایطی به دنبال افزایش و تعمیق شناخت خود و به دنبال رشد بود. در این زمینه یکی از نمونه های رارعض می کنم، در یکی از دوران های بازداشت ایشان، در دوره ستمشاھی توفیقی پیدا کردیم که تمام روایات اقتصادی فروع کافی را سود مطالعه قرار دهیم. در این نعمتی که حاصل شد و با هم تلاشی را برای یافتن اقتصاد اسلامی در متن روایات ائمه مصومین و پیش از آن در بین آیات اقتصادی قرآن کریم، آغاز کردیم، حالات اول و آن چنان بود که کوئی امام مصوم (ع) هم اکنون دارند با او صحت می کنند! اضافاً در تعبد سبست به پروردگار و ولایت رسول و اهل بیت صلوات الله و سلام علیهم اجمعیم، پذیرش بی جوی و چرایی داشت و این زمینه از مجموعه برادرانی که در زندان های رژیم ستمشاھی بودیم، گویی سبقت را بوده بود. البته این حالت باهی دقت نظر و پویانی دید و فهم او از آیات و روایات وجود داشت. پیوسته سعی داشت در تمام مباحث، موضعی را تاخت کند که همه علماء و دانشمندان و اساتید در مقابله به تلاش برای پاسخ گفتن و ادار شوند؛ زیرا معتقد بود نسل جوان نایاب معرفت را تعبدی یاد نگیرد، بلکه باید به ویژه در زندان ها با بحث و جالش به معارف برسند. یکی دیگر از ویژگی های ایشان این بود که در زمینه معارف اسلامی از همان روزهای نخست به دنبال این بود که در لابه لای صحبت های دیگران و در

۱۳۵۷. فروودگاه پاریس در راه بازگشت از دیدار با امام

«این اصرار شمابود که می‌گفتید باید باینها تمام حجت کنیم. برای من روشن بود که اینها تغییر نخواهند کرد. همچند کدام از حرف‌های ما به هیچوجه راهی به ذهن اینها باز نکرد. ازینان خاطرات زندان مشهد یک دو نکته را عرض کنم، در زندان مشهد یک در پیهای بود در طبقه سوم که گذبگاه حضرت رضا(ع) از آنجا دیده‌می‌شد. انصاف از همان پنجاه، بسیاری از اعراض ارادت‌ها و در خواست‌ها، توافق ایجابات پیدا می‌کرد، اما شهید لاجوردی و قوی مقابل

رهبر و مرتع تقلید توجه نکنیم، از همان نواحی ای که در صدر اسلام و در هر دوره‌ای که اسلام خواهان حرف بود، از جریان نفاق آسیب دید، ما هم ضربه خواهیم خورد. در تائید این تفکر، چه خاطره‌ای را به یاد دارید؟ در روز عید فطر در راهپیمایی قیطریه پس از اینکه مردم سد دژخیمان راشکستند، از پل رومی سرازیر شدیم، باهم در حرکت بودیم که شهید لاجوردی در عنی حال که از این حرکت مردمی بسیار خوشحال بودند، گفتند، «مواظب باش ایاعضی از این زیارت زیر لب خواندن ایشان در آنجا که توسل ایشان را به ائمه معصومین و به امام رضا(ع) به خوبی می‌رساند. شیوه ایشان برای شناسایی رگه‌های نفاق مبنی بر چه اصولی بود؟»

ایشان از آغاز مبارزات در سال ۱۳۴۲، ۱۳۴۳ صرار داشت بر اینکه

وقتی مرجع تقلید می‌گویند، «مواظب گروه‌های باشید که گویی در شود، بعد آمدتم تو». و بعد هم عذرخواهی کرد، ولی از آنجا که رفت ما را تبعید کرد به بندهای زندان عادی، اینجا نکته‌ای را پاید عرض نکنم. وقتی ما را از هم جدا کردند، طبعاً

که مبنیست‌ها و متفقین می‌ازهم جدا شدند و نتوانستند توی بیندهای مختلف، از نظر شناخت و از نظر کارهای معرفتی، همراهانگی‌های حساب شده‌ای را داشته باشند. پرده‌ها کنار رفند و آنچه که در جزو شناخت اینها مطرح بود، در همه جا انعکاس پیدا کرد.

بند که جدای از اقای لاجوردی و آقای جیدری در یک بند دیگر بودم، خیلی‌ای بردیرام آشکار شد که چیزی که برای اینها مطرح نیست خدا و قیامت است. اما

چون ها نوجوان هر که می‌آورند، اینها با نهادن شیوه ای از خودی، ها

و با ظاهر به مستحبات، فریشان می‌دانند. پرده ها کنار

رفند در حدی که بند که در قول شایه در آنهاز این دو سخنگیرتر بودم، به این مسئله واقف شدم. در فرست

ناهارخوری که می‌توانستیم از دور همدیگر را بینیم، من به ایشان گفتتم که یک چیزی اینجا آشکار شد. گفت، در

قسمت ما آشکارتر از این است و موضوع اصل‌الغیر اینهاست. پاید دور هم جمع شویم و باز هم اینها تمام حجت کنیم.

بعد از مدتی، نمای دامن دو ماه طول کشید، متری زیادتر، ما را بگردانند به همان زندان مشهد در یک بند، در آنجا دو

باره با هم در مشعرت بودیم. نشستیم سه تایی، آقای لاجوردی، آقای حاج حیدری و بند و تصمیم ۱۲ نفر

از سران متفقین را که در آنجا بودند، دعوت و با اینها تمام حجت کنیم. شهید

لاجوردی گفت، «به نظر من این اتمام حجت لازم نیست. من می‌دانم که اینها ذهنشان را بسته‌اند و گوششان باز

نمی‌شود که حرف‌های دیگران وارد آن شود». شاید بیش از ۲ شب، حدوداً یا

۱۱ نفر از سران آنها و نفر از ایشان مبتداً باشد. که اینها قار بود جواب دهد، جواب را به

صحیح مکول کردند. آقای لاجوردی معتقد بود که جوابشان برای من روشن است.

فرداصح فردای از رهبران مجاهدین خلق آن روز و متفقین و معارضین کنونی. شب آخری

اعلام کردند که این سه نفر ایاعنی ماسنفر

ضد انقلاب شماره یک هستند. به ما لقب

ضد انقلاب دادند. شهید لاجوردی گفت.

های را پیدا می‌آورد. ایشان معتقد بود که اگر به این هشدار

www.shahed.isaar.ir

که ایشان جایگزین ندارند و باید بر سر جای خودش بمانند و این فشارها ناید به ایشان فشاری ناشد. «نسل جوان ما باید بداند که در آن روز از جانب قائم مقام وقت رهبری و از جانب گروهک اطراف ایشان به بعضی از اعضا شورای عالی قضایی فشار وارد می شد و همین سبب شد که دادستان انقلاب، دادستانی را متخل کنند تا لزومی برای استغفاری لا جوردی ناشد و لزومی به این که ایشان اختباری داشته باشد و از امام اجراه بخواهد نباشد و اصل دادستانی انقلاب را متخل کردند. حاج سید احمد آقا نقل می کردند که گریه کتاب خدمت امام رسیدم و گفتمن، «این شخصیت اصول را که از آنجا برداشتند، اسیاب این هست که نفاق به انقلاب اطمه جدی وارد کند.» امام فرمودند «تو کاملاً حق داری نگران باشی. من هم نگران هستم، باید مراقب بود که آن خطیری که شما احساس می کنی، پیش نیاید. اما من هم نگران هستم. این جمله غیر مستقیم بود. اما برادرانی که حضور داشتند در زیارت های حضرت امام و در جلساتی که بودیم با جلساتی که به عنوان موقوفه اسلامی با مرحوم سید احمد آقا داشتم که هر دو سه هفته که یک بار در خانه بکی از اعضا برگزار می شد، زمانی که نوبت به منزل حاج سید احمد آقا رسید، ماتوفیق داشتیم خدمت حضور امام بررسیم و بحث ها و صحبت هایی بود که خدمت امام منعکس می شد. امام چندبار در این جلسات از شهید لا جوردی صحبت کردند.

آنها اطمینان پیدا می کرد به آنها مجال تفکر و حتی یک نوع آزادی نسبی می داد و آنها را به ادوهای تربیتی زیادی می برد؛ مثلاً آنها را گروه گروه به زیارت و کنار دریا می برد. او مثل شمع سوخت که اینها نجات پیدا کنند. اینها خیلی کمتر گفته شده است.

در آن مدت، هر سال یک شب ماه رمضان به ما لطف می کردند و می رفتیم بین همین جوان هایی که می خواستند خودشان را پیدا کنند و با آنها صحبت می کردیم. رفتم به زندان اوین و دیدم حدود ۷۰۰ نفر و کمتر از ۱۰۰۰ نفر نشسته اند. شهید لا جوردی، بدون هیچ حفاظتی، در وسط این زندانی ها نشسته بود. حتی برای بندۀ که آنجا برای سختگذرانی رفته بودم و می بایست بعد از سختگذرانی سوالاتی را پاسخ نگویم، محافظی را معنی کرده بودند و ای ایشان در وسط اینها نشسته بود. پس از اینکه چراغ روشن شد، دیدم همه آنها آرام نشسته اند؛ او هم مثل گلی که در وسط اینها شکسته است و دارد نگاه می کند.

گتم، «چه کار خطا نکی می کنی، چرا این قدر به اینها اعتماد می کنی؟ چرا این قدر بی احتیاطی می کنی؟» گفت.

«نمی دانی که جنات یکی از اینها یک قدر بی خواهانی برجات اینها بکوشی، اول باید خودم افراوشم کنم، خود باید در میان اینها فریب نگیرم.» نمی دانم که دادستانی انقلاب و سازمان زندان های فیلم هایی از حرکت اینها به نماز جمعه و کوه و دریا را داردایانه، انصافاً اگر نمونه هایی از اینها باشد، نسل جوان ما متوجه می شود چرا ماتفاق و ضد انقلاب این ازدایه باشد، نسل جوان ما متوجه می شود و متوجه می شود که چرا سی از شهادتش، مجموع ضد انقلاب های به رغم همه اختناکی که دارند، در این موضوع که علیه لاجرمی داده بگیرند، وحدت به خرج می دهند. به نظر جهانگالی پاسخ این سوال جیست:

پاسخ روشن است: زیرا او اپاکه ای بود که برای پس زدن

پرده های نفاق، تمام و جود خود را سرمایه کنای کرد. ای ایشان

و وجود خود، راه دست راه کسانی که فریب شعارها را خوردند

و بیکسانی بینهم». این صفات قرآنی در ایشان نمود عینی داشت.

شدیدترین موضع گیری را در مقابل کفار می کرد. به تعبیر امام راحل و به تعبیر شهید ایت الله بهشتی که می فرمودند،

«هر چه فریاد دارید بر سر آمریکا بزید و برس کسانی که با

آنها سر و سری دارند.» ماتسافانه عواطف ایشان، کمتر

اعنکس پیدا می کرد. به طوری که حتی برادران خودی در

مورد عواطف ایشان نسبت به اهل ایمان بسیار نگران بودند.

ایشان در دادستانی انقلاب و زندانیانی بخی از مناصر

گروهکی نسبت به نسل جوان که فربی های دشمنان

انقلاب، آنها را سرگردان و مستله دار کرده بود، چنان جاذبه

و عاطفه و رحم و رحمتی به خرج می داد که بسیاری از

شخصیت های برجسته خودی نسبت به او انتقاد داشتند: اما

اینها کمتر گفته می شد. حالا هم کمتر گفته می شود. ایشان

همین که متوجه می شد که نسل جوان گرفتار فربی شده

و دشمنان انقلاب و اسلام، آنها را منحرف کرده اند،

فرصت های شباهه روزی را صرف آنها می کرد. پس از اینکه از

شهید لا جوردی

حاج سید احمد آقا نقل می کردند که گریه کنان خدمت امام رسیدم و گفتمن، «این شخصیت اصول را که از آنجا برداشتند، اسیاب این هست که نفاق به انقلاب اطمه جدی وارد کند.» امام فرمودند «تو کاملاً حق داری نگران باشی. من هم نگران هستم. باید مراقب بود که آن خطیری که شما احساس می کنی، پیش نیاید. اما من هم نگران هستم.»

و لایت مداری و بیرونی مخصوص از امام و مقام معظم رهبری نیز ایشان بیشتر سائل روز را مطرح می کرد و موضع گیری

بله، یکی از وزیری های بارز ایشان است.

در تقدیم به ولایت در زمان امام و بعد از امام در ولایت آیت الله خامنه ای چنان تو لا را حفظ می کرد که کوچک ترین تردیدی از ایشان در میل میدهند.

موضوع گیری ایشان در قبال موضوعات روز و عملکرد

مسئلین، چگونه بود؟

ایشان بیشتر سائل روز را مطرح می کرد و موضع گیری

مسئلین را به جالش می کشید، به طوری که گاهی اشخاص

گمایش کردند ایشان با عملکرد آنها به کلی مخالف است.

همیشه بحث را بشکل داده بود که جوانانی که در

در بحث حضور داشتند، از آن تفکر مستقل و درست را بیاموزند،

اما در مقام عمل، حدی ترین تو لا را به ولایت فقهی و بعد از

حضرت امام به مقام معظم رهبری داشت.

و کلام آخر؟

از خداوند استدعا دارم که این شهید و همه شهدا به حق و

شهدا ای اسلام خواه جهان را و امام شهدا را از امت مادر

بالاترین رضایت مقرر بفرماید و پروردگار استدعا دارم،

دعاهای اینها را در مورد انقلاب و خانواده محترم شان اجابت

بفرماید و استدعای نهایی مان این است که شفاعت این شهدا

و امام شهیدان را در عالم بزرخ و قیامت نصیب مای فرماید.